

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manvale Parochorvm, Sive Institutiones & Praxes Tum
Vitæ, tum Officii Pastoralis**

Musart, Charles

Monachii, 1654

XXVI. Quomodo agendum cum moribundis, qui loqui non poßunt, etsi
intelligent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41616

euset, promittat saltem proximâ occasione id se facturum, idque curet significari iis, qui crimen nôrunt, ne scandalizentur : deinceps verò neq; illa sola cum illo sit, neque familiariter conuerterur, & vtriusq; animus ita sit constitutus, ut consentire in aliquod peccatum nolint ; atque, ut non consentiant, velint precibus, aliisque remediis se contra tentationes tueri. Si verò concubina, aut mulier peccatrix incidat in morbum, tuto loco separetur, caueaturque, ut nemo suspectus accedat.

NUM: XXVI.

De iis, qui amplius loqui non possunt, adhuc tamen retinent usum rationis.

Quando moribundus iam linguæ usum perdidit, videtur tamen adhuc compos mentis, & audire, vel aduertere, quæ dicuntur ; imprimis per te, vel alium potius, cuius voci

G assue-

146 *Institutionum Pastoralium*
assueuerit, monendus est adesse Sa-
cerdotem, à quo possit absclui, no-
minis ac si loqui posset, modò de-
gnum doloris, & voluntatis confite-
di ore, si possit, & facere velit, cùm
poterit; quæ voluntas in Catholicis
facilè præsumitur, cùm moribundus
pœnitentiæ signa edit. Is igitur, quæ
ista monet, & deprehendit, ægrum
difficilius audire, admoueat se pro-
pius ad aurem, & id distinctè, atque
explicatè significet: caueat tame-
ne auditum obtundat, aut infirmi
animum conturbet inconditis clam-
ribus: ideo autem monendi sunt
præscritiā & potestate Sacerdotis
quod aliqui ignorent, se confiteri po-
se aliter, quam ore, aut non aduentari
præsentem esse Sacerdotem, ideoque
potentibus, an velint confiteri, ab-
nuant, quasi dicent, non possum
loqui: similiter molestâ nimium vo-
ciferatione interpellati respuentis
vel renuentis signa adhibent, quasi
dice-

dicerent , noli mihi obtundere, ni-
mùm molestus es.

Porrò signa exigi, & dari possunt
nutu capitis , vel oculorum coniectu
in certam partem , v. g. Crucifixum,
vel imaginem B. Virginis , item tun-
sione pectoris , appressione manuum
constanti, &c. Quando signa exhibi-
ta sunt , si mora , & locus patitur , in-
terroga de quibusdam peccatis breui-
ter, & accommodatè ad statum infir-
mi, quibus ipse annuat , si fecit : re-
nuat verò , si non fecit. Si numerum
exprimere opus sit , digitis significa-
tur, ita ut ceteri , si qui adsint, non
aduertant. Expedit signa doloris, &
voluntatis confitendi paulò antè alla-
ta, te præsente , exhiberi ; si tamen id
iam fieri non possit, satis est , si exhi-
bita intellexeris à fide digno , siue ad-
huc præsens sit testis, siue iam absit; sed
tu non nisi præsens absolues , absolues
tamen, quia confessus est, quantum
potuit; atque hæc ex conciliis & ipso

148. *Institutionum Pastoralium*
Rituali Rom: Pauli V. communissimō
vſu plusquam satis constant. Difficilior
est casus, qui sequitur.

NVM: XXVII.

*De iis, qui neq; priūs in morbo vlla talis
signa expresserint, neq; iam exprimere
possunt, quod ratione careant.*

Casus non infrequens. Labitus
quis repente in apoplexiā
aut ex equo, aut ex improviso le-
thaliter vulneratur, neque petiū
confessionem, nec ullum doloris sen-
sum exhibere potest, voce destitutus
& vſu rationis. Quid cum isto ho-
mīne ages? in eo necessitatis casus
absoluti posse, & debere, præsertim
a Parocho, sub conditione, si escapat
eum, qui Catholicè vixerit eousque
& de quo non constet esse adhuc in af-
fectu ad peccatum mortale, docentes
professo non pauci, neque obscuri au-
thores apud Dianam tom. 3. de Sa-
cram. c. 8. & 9. inter ceteros citan-
tur